
UUTINEN

9.5.2019

Swecon arkkitehdit suunnittelivat Kuninkaantammen ekologisen asuinkorttelin

Luoteis-Helsingissä sijaitsevalle Kuninkaantammen asuinalueelle valmistuu vuoden lopulla Swecon arkkitehtien suunnittelema asumisoikeusasuntokortteli. Suunnittelussa kiinnitettiin huomiota uusiutuvan energian käyttöön ja pilotoitiin innovatiivisia hulevesiratkaisuja.

Kuninkaantammi on uusi energia- ja vihertehokas asuinalue Vantaanjoen ja Keskuspuiston kupeessa. Ympäristöasiat on huomioitu jo alueen kaavoituksessa, ja energiaviisaus ohjaa suunnittelua ja rakentamista. Kuninkaantammesta halutaan luoda vuoteen 2025 mennessä viihtyisiä ja monimuotoinen asuinalue noin 5 500 helsinkiläiselle.

Kaavamääräykset luovat pohjan hiilineutraalille rakentamiselle

Kuninkaantammi on edelläkävijä monessa ilmastokysymyksessä. Asemakaava velvoittaa matalaenergiarakentamiseen ja uusiutuvan energian käyttöön. Lisäksi alueella yhdistetään urbaania miljöötä ja pikkukylän tunnelmaa. Spiraalin muotoisen katuverkon uloin kehä on ajotietä ja sisäkehä kävelyvyöhykettä. Tavoitteena on, että ihmiset liikkuvat pääasiassa julkisilla, pyöräillen ja kävellen.

Kuninkaantammessa on pilotoitu useita Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmaan liittyviä ratkaisuja, jotka ohjaavat tulevaisuuden kaavoitusta.

”Hiilineutraaliustavoite saavutetaan vain, jos uusiutuvaa energiaa pystytään tuottamaan paikallisesti selvästi nykyistä enemmän”, kertoo Kuninkaantammen asemakaavoituksen tiimipäällikkö **Suvi Tyynilä**. Kuninkaantammessa hyödynnetään aurinkoenergiaa rakennusten kattopinnoilla. ”Tulevaisuudessa kaavalla voidaan myös velvoittaa osallistumaan keskitettyihin alueellisiin energialaitoksiin, jotka tuottavat uusiutuvaa energiaa.”

Kuninkaantammen kaavalla halutaan kannustaa kunnianhimoiseen tekemiseen, kuten alittamaan raja-arvot. Energiatohokkuuden lisäksi puhutaan viher- ja materiaalitehokkuudesta, ja kaava velvoittaa käyttämään parkkihallien louhinnasta syntyvää kiviainesta tonteilla.

”Vain puolet pihosta on sijoitettu pysäköintihallien kansion päälle, jolloin maanvaraisille alueille voidaan rakentaa hulevesipuutarhoja ja istuttaa suuria puita, mikä parantaa alueen vihertehokkuutta”, Tyynilä sanoo.

Hulevesiratkaisut tekevät hyvää ympäristölle ja ihmisille

Kaavoituksella voidaan vaikuttaa laajasti kaupunkirakentamisen hiilijalanjälkeen ja helpottaa sopeutumista ilmastonmuutokseen. Viherkatot ovat yksi kasvava trendi.

”Kuninkaantammessa kaikissa matalissa piharakennuksissa on oltava viherkatot, ja uusilla kaava-alueilla määräys koskee myös korkeampia asuinrakennuksia”, Tyynilä kertoo. Lisäksi Kuninkaantammi on kaupunkitulvien ennaltaehkäisyn ja hulevesiratkaisujen pilottialue. ”Sade- ja sulamisvesiä viivytetään tonteilla esimerkiksi hulevesipuutarhoissa ja ohjataan vasta sitten alueelliseen hulevesijärjestelmään.”

Kuninkaantammen ensimmäisiltä asukkailta on saatu positiivista palautetta pihojen viihtyisyydestä, ja hyvät käytänteet ovat alkaneet levitä muualle Helsinkiin. Tyynilän ideologiaan

kuuluukin keksiä pakollisten järjestelmien ympärille keinoja kaupunkikuvan rikastamiseksi. "Hulevesipilotti on osoittanut, että synergia toimii. Samat ratkaisut, jotka auttavat torjumaan ilmastomuutosta, parantavat asukkaiden viihtymistä", Tyynilä sanoo.

Taidemaalariin kadulle rakennetaan värikkäitä ekokoteja

Swecon arkkitehdit osallistuivat Kuninkaantammen hankesuunnitteluun ja asemakaavan toteutettavuuden tarkistamiseen sekä voittivat TA-Yhtiöiden arkkitehtuurikutsukilpailun.

"Suunnittelimme Taidemaalariin kadulle 67 kerros- ja rivitaloasunnon asumisoikeusasuntokorttelin, jolle leimallisia ovat vinot kattoprofiilit. Ne mahdollistavat jopa 6-metriset huonekorkeudet ja parvitiilat", kertoo Swecon arkkitehti **Anne Lehtinen**. "Meille on sydämen asia suunnitella toimivia, valoisia ja tilavia koteja ilman hukkaneliöitä."

Taidemaalariin kadun arkkitehtisuunnittelussa korostettiin kaavamääräysten mukaisia ekologisia valintoja. "Sähkölaitteet ja valaisinjärjestelmät ovat energiatehokkaita, ja kiinteistösähköä tuotetaan kattojen aurinkopaneelien uusiutuvalla energialla", Lehtinen sanoo. Lisäksi huomiota kiinnitettiin lämmöntalteenottoratkaisuihin ja huoneistokohtaiseen ilmanvaihtoon.

Asuinkorttelin muurattu julkisivu myötäilee Taidemaalariin kadun kaarevaa muotokieltä. Kokonaisuus on asemakaavan mukaisesti värikäs ja monimuotoinen. "Käytimme kadun puolella melkein 20 rappaussävyä!" Lehtinen kertoo. Pihan puolella avautuu toisenlainen maailma, jossa sinisin sävyin rapatut seinät korostavat hulevesipuutarhan raikasta ja rauhoittavaa tunnelmaa. "Lisäksi olemme hyödyntäneet sisäpihalla ja parvekkeilla puuverhoilua. Puurakentaminen on ilmaston näkökulmasta aina suositeltava valinta."

Arkkitehtuuri muuttuu energiaratkaisujen mukana

Ilmastomuutoksen torjunta ja energiamurros vaikuttavat arkkitehtisuunnitteluun koko ajan enemmän. Lainsäädäntö ohjaa suunnittelua eniten, mutta Anne Lehtinen uskoo, että tulevaisuudessa arkkitehteillä on paljon muitakin mahdollisuuksia kehittyä energia-asioissa.

"Kaupunki- ja täydennysrakentamisessa pääasia on valita rakennuksen paikka tontilla niin, että lämmöltä voidaan sopivasti suojautua tai sille voidaan avautua. Sen jälkeen samaa ideaa toteutetaan pienemmillä keinoilla, kuten oikein valituilla ikkunoilla ja parvekkeiden sijoittelulla. Sopivat lämpötilat varmistetaan simuloineilla."

Lehtisen mukaan rakentamisessa tullaan kiinnittämään jatkossa yhä enemmän huomiota energiatehokkuuden lisäksi siihen, miten rakennetaan ja minkälaisilla materiaaleilla. "Esimerkiksi purkujätteitä pitää pystyä hyödyntämään nykyistä paremmin."

Arkkitehtisuunnittelussa on myös nähtävillä, miten kaupunkirakentamisessa siirrytään vähitellen passiivitaloista aktiivitaloihin. "Kiinteistöt voivat jo tuottaa osan tarvitsemastaan energiasta itse ja jatkossa yhä useammin paikallisesti tuotettua uusiutuvaa energiaa voidaan jakaa myös muille kiinteistöille tai valtakunnan verkkoon", Lehtinen sanoo.